ARBITRAJUL — PROBLEMĂ MAJORĂ A SPORTULUI DE PERFORMANȚĂ

Personaj cu un loc bine definit în viața sportivă, fără de care nu este de conceput o întrecere, fie chiar între un singur sportiv și... propria performanță, arbitrul este cel care veghează la disputarea în mod regulamentar, corect din toate punctele de vedere, a unui concurs sportiv. Pentru a-și putea exercita în cele mai bune condițiuni importanta și deloc ușoara sa misiune, pentru a justifica autoritatea deplină cu care este investit, arbitrul sportiv trebuie să întrunească, la un nivel cît mai ridicat, o serie de calități. Perfecta cunoaștere a sportului sau probei respective, a regulamentului care le guvernează, o bună pregătire fizică, spirit ascuțit de observație, putere de discernămînt și rapiditate în luarea deciziei, principialitate fără cusur — iată numai cîteva din atributele necesare unui „cavaler al fluierului".

Mișcarea noastră sportivă se mîndrește cu un bogat și competent corp de arbitri, component al activului voluntar, în fiecare săptămînă mii de asemenea iubitori ai sportului lăsîndu-și treburile personale pentru a oficia în arena sportivă. Mulți dintre ei sînt apreciați și peste hotare, fiind solicitați adesea să conducă partide importante în competiții oficiale continentale, mondiale sau olimpice. Există, firește, și excepții, dar acestea nu sînt caracteristice sportului nostru, covîrșitoarea majoritate a arbitrilor contribuind la dezvoltarea diferitelor discipline sportive.

În pagina de față redactorii noștri își propun să abordeze, pentru început, cîteva aspecte legate de arbitri și arbitraj.

AFIRMAREA UNUI ARBITRU DEPINDE, ÎN PRIMUL RÎND, DE EL ÎNSUȘI!

De vorbă cu Vasile Sidea — președintele Colegiului central al arbitrilor la handbal

Extrem de bogata activitate handbalistică din țara noastră și prestigiul de care se bucură handbalul românesc pe plan internațional își găsesc cea mai bună explicație în grija permanentă arătată de federația de specialitate tuturor problemelor legate, direct și indirect, de procesul instructiv-educativ.

În acest context, arbitrajele constituie unul dintre aspectele cele mai importante.

În dorința de a oferi cititorilor noștri cîteva amănunte legate de instruirea și promovarea „cavalerilor fluierului" din acest sport, am discutat zilele trecute cu cunoscutul arbitru internațional **Vasile Sidea**, președintele Colegiului central al arbitrilor.

— Care este filiera pe care trebuie să o urmeze un arbitru ?

— Ca și în alte discipline, totul pornește de la comisiile județene, în a căror preocupare stă selecționarea și pregătirea unor tineri ce doresc să devină arbitri. După un curs de circa 20 de ore „elevii" susțin un examen, care, odată promovat, le dă dreptul să oficieze în partide din campionatele locale. Urmează o perioadă obligatorie de doi ani, în care noii arbitri conduc partide la acest nivel, de progresul și rezultatele lor depinzînd propunerea de promovare în lotul divizionar.

— Își îndeplinesc comisiile județene de specialitate toate atribuțiile ?

— În general da și aș remarca aici activitatea foarte bună depusă de comisiile din Ploiești, Buzău, Dolj, Timișoara și București, la care se adaugă Sibiul, Brașovul și Cluj-Napoca. Ați observat, probabil, că nu am plasat Bucureștiul prea în față, pentru că aici lucrurile... șchioapătă.

— Concret ?

— Întrunirile săptămînale ale comisiei de specialitate sînt folosite aproape în exclusivitate pentru delegări. Acest lucru ar trebui să figureze la urma fiecărei ordini de zi. Sînt destul de rare cazurile cînd la aceste ședințe săptămînale se discută și se analizează diferite probleme de arbitraj, deși acesta este principalul scop al reuniunilor.

— Ce acțiuni se întreprind pe plan central pentru îmbunătățirea calității arbitrajelor ?

— Cea mai importantă este cursul anual de perfecționare. Ultimul a avut loc în decembrie și îi urmează un al doilea în luna martie. La aceste două cursuri vor participa peste 150 de arbitri.

— Care credeți că ar trebui să fie principalele calități individuale ale arbitrului ?

— Punctul de plecare rămîne și aici, ca și în activitatea sportivă, PASIUNEA. Fără ea, totul este inutil. Un arbitru care se respectă trebuie să cunoască perfect regulamentul, să fie la curent cu absolut toate noutățile, să cunoască fiecare interpretare. Pentru pregătire, este necesară o cît mai bună dispoziție fizică și un număr ridicat de jocuri amicale conduse în perioada pauzelor competiționale. În sfîrșit, arbitrul să fie prezent la absolut toate meciurile oficiale pe care are posibilitatea să le urmărească, dar la acest capitol notăm, din păcate, multe absențe. Absențe la turneele de sală, unde arbitrii care nu sînt delegați, deși locuiesc în orașele respective, nici nu trec pe la sală... Este o dovadă că pasiunea lor nu e prea mare și că preocupările pentru progres sînt scăzute. Or, în aceste condiții, eu personal nu cred că un arbitru se poate impune. Ascensiunea oricărui cavaler al fluierului depinde, în primul rînd, de el însuși, de sîrguința depusă, de timpul afectat propriei instruiri.

Horia ALEXANDRESCU

REGULAMENTUL REPUBLICAN SE VA CONFUNDA CU CEL AL F.I.L.A.

● Este nevoie de o mai strînsă legătură între comisiile județene de lupte și Colegiul central de arbitri ● Sînt încă mulți arbitri deficitari la modul de apreciere a prevederilor regulamentului

În ultimii ani, arbitrajul constituie una dintre problemele spinoase în sportul luptelor. Desele modificări ale regulamentului F.I.L.A. nu s-au făcut cunoscute în mod corespunzător pe toate meridianele globului și, în consecință, la marile competiții internaționale s-au constatat deseori moduri diferite de interpretare a unor acțiuni pe saltelele de concurs.

Și în campionatele țării noastre am observat de multe ori arbitri care nu știau să aplice noile reguli, creînd confuzii în rîndul sportivilor și spectatorilor, motiv pentru care federația s-a văzut nevoită să renunțe la serviciile unor arbitri insuficient puși la curent cu prevederile regulamentului F.I.L.A...

Pentru a cunoaște modul cum sînt recrutați, instruiți și promovați arbitrii de lupte ne-am adresat secretarului general al F.R.L., *Victor Dona*, care ne-a spus : *„Arbitrii de lupte se promovează din rîndul foștilor luptători, recrutați de comisiile județene, care-i inițiază în cadrul unor cursuri, iar apoi — pe baza unui examen teoretic și practic — le acordă calificarea. Odată cu acumularea experienței, cînd dovedesc cunoștințe corespunzătoare și aptitudinile necesare, acești activiști voluntari sînt promovați în rîndul arbitrilor de categorie republicană și astfel ei pot oficia la competiții de acest nivel. Aceasta este practica. Dar, deși comisiile județene ne raportează că inițiază mereu asemenea cursuri de arbitri, trebuie să spunem că efectul pozitiv al acestor inițiative se face destul de puțin simțit. Există mulți arbitri de categorie republicană cu vechi „state de serviciu" care n-au realizat progresele așteptate de la ei și cînd intenționăm să-i schimbăm ne dăm seama că nu avem alții mai buni. Trebuie să recunosc că în această direcție și noi avem lipsuri. Nu există o permanentă legătură cu comisiile județene de arbitri și nu se organizează concursuri speciale pentru promovarea de la nivelul județean la cel republican. Nu este mai puțin adevărat că nici retrogradări nu s-au făcut, deși există destui arbitri slabi, care nu corespund nivelului republican. Cu toate că numărul lor este mai mare, amintim doar cîțiva : Adalbert Fülop (Hunedoara) Ion Machedon (Sinaia), Grigore Suciu și Nicolae Parapancea (Ploiești), Florin Jula (Satu Mare).*

Analizînd problema arbitrajului în lupte, Biroul federal a ajuns la concluzia că în anul care a trecut arbitrajele au fost mai corecte decît în anii precedenți, dar sînt mereu deficitare din punctul de vedere al aplicării regulamentului F.I.L.A., care vizează dinamizarea luptei. De altfel, ne-am propus și o serie de măsuri.

Pentru o mai rapidă răspîndire și cunoaștere a regulamentului F.I.L.A., pînă în luna aprilie vom tipări și difuza în teritoriu regulamentul intern, care de data aceasta se confundă cu cel internațional. Vom ține o mai strînsă legătură cu comisiile județene și vom face mai dese consfătuiri cu arbitrii și antrenorii, de maniera celei de luna trecută, de la Brașov. Cu acest prilej toți participanții au urmărit lecții practice cu exemplificarea principalelor acțiuni ce trebuie interpretate după noile prevederi ale regulamentului. De asemenea, ne-am propus să realizăm un film cu aceste reguli, pe care-l vom prezenta înaintea concursurilor de lupte și în alte diferite prilejuri".

Mihai TRANCĂ

INTRODUCEREA CRONOMETRĂRII ELECTRICE LA ATLETISM NU MAI SUFERĂ AMÎNARE!

Pînă în anul 1964, la Jocurile Olimpice de la Tokio, cronometrarea electrică era facultativă pentru organizatorii de concursuri atletice, cronometrul acționat manual de arbitri (cîte trei pentru fiecare loc dintr-o cursă finală !) fiind suveran în stabilirea timpilor înregistrați de alergători. Din acel an, potrivit hotărîrii forului atletic internațional, cronometrarea electrică a devenit însă oficială pentru toate competițiile internaționale de amploare (Jocuri Olimpice, campionate regionale, Universiadă etc.), desfășurate în aer liber și pe teren acoperit. Cu trecerea anilor, tot mai multe stadioane și săli de atletism, din diferite țări, au fost echipate cu instalații speciale de cronometraj electric, astfel că — sub aspectul fidelității — performanțele obținute de alergători au devenit cu adevărat exacte ! Fără a pune la îndoială probitatea oricărui arbitru trebuie să recunoaștem că aici omul nu poate concura „mașina".

Din păcate, bazele noastre atletice cele mai importante (ne referim la stadionul Republicii din Capitală, la cel din Poiana Brașov și la sala din parcul „23 August") nu dispun încă de instalații electrice de cronometraj. De aceea rezultatele obținute în toate concursurile noastre sînt înregistrate manual. În mod excepțional, anul trecut la semifinala „Cupei Europei" la probe combinate și la Jocurile Balcanice cronometrarea s-a făcut electric datorită unei instalații achiziționate special pentru respectivele concursuri. În rest însă, cum am spus, rezultatele sînt decise de arbitri. Și ori cît ar fi de capabil un cronometror, el nu poate concura totuși precizia aparatului electric, astfel că, în mod inevitabil, există o diferență ușor sesizabilă între rezultatele înregistrate manual și electric, mai ales în cursele pe distanțe scurte.

Recent, doi remarcabili specialiști, ing. Adrian Gagea (fostul campion și recordman al țării la aruncarea greutății) de la Institutul de Educație Fizică și Sport și lt. colonelul Oct. Mateescu, de la clubul Steaua, au realizat fiecare, în cadrul unor colective de tehnicieni, cîte un sistem de cronometrare automată. La sfîrșitul săptămînii trecute, de exemplu, cele două „cronometre" au fost folosite simultan la întrecerile „Cupei de cristal". La fiecare cronometrare, în serii și finalele curselor de 60 m plat și garduri, bărbați și femei, între cele două cronometre au existat uneori diferențe de maximum o sutime de secundă, datorate preciziei superioare a cronometrului electronic. Diferențele au fost însă cu mult mai mari între timpul arătat de ele și cel stabilit manual de arbitri. Cîteva exemple : în serii la 60 m cîștigătoarele au fost înregistrate astfel : Enescu 7,74 — electric, 7,6 manual, Ciolan 7,80 — 7,5, Cătineanu 7,81—7,6, Anghel 7,71—7,6; în finală : Anghel 7,60—7,5, iar la băieți : Nowosz 6,85—6,5 (!), Cristudor 6,85—6,5 (!) la o zecime de secundă de recordul lumii, Petrescu 6,90—6,7, Suselescu 6,84—6,6; în finală : Suselescu 6,77—6,5 !

Un lucru se impune deci cu acuitate : Federația noastră de atletism trebuie să arate mai multă preocupare pentru aceste aparate, să le testeze în condiții diverse și să le utilizeze apoi la concursurile pe care le organizează, mai ales la cele internaționale sau cu caracter republican. Chestiunea este presantă și credem că nu mai suferă amînare !

Romeo VILARA

ȘI TOTUȘI, E FOARTE BUN...

Există sporturi în care fidelitatea spectatorilor îi transformă pe aceștia în judecători implacabili, aproape în „făcători de istorie sportivă". În box, de pildă, publicul — fără distincție, cel de la galele de cartier sau de la marile finale — participă nemijlocit la evoluția sportului și-i înregistrează momentele cu mai multă sau mai puțină obiectivitate.

Iată un asemenea moment. Cu mulți ani în urmă, în ring, împotriva „obișnuinței", arbitrul a făcut — normal — abstracție de simpatia publicului pentru unul dintre combatanți și a aplicat, ca de obicei, cu strictețe, regulamentul. S-au auzit atunci în tribune fluierături, strigăte de dezaprobare. O parte a publicului ar fi vrut, ca atîtea ori, să vadă pe campion... învins de unul mai slab ! De atunci, ani de zile, fără încetare — dar și fără justificare — o parte a publicului, mai curînd mucalit decît răutăcios, îl întîmpină pe acel arbitru, încă de la urcarea în ring, cu fluierături. Că e nedrept și că a venit timpul să renunțăm la această glumă — sau „șarjă prietenească", cum i-ar spune caricaturiștii — ne-o demonstrează un singur argument : de-a lungul acelorași ani, Ion Boamfă, fostul boxer și excelentul arbitru brașovean, purtător al ecusonului A.I.B.A., s-a dovedit în ring competent, impecabil în judecată, imparțial, atent față de pugiliști. *(vib)*

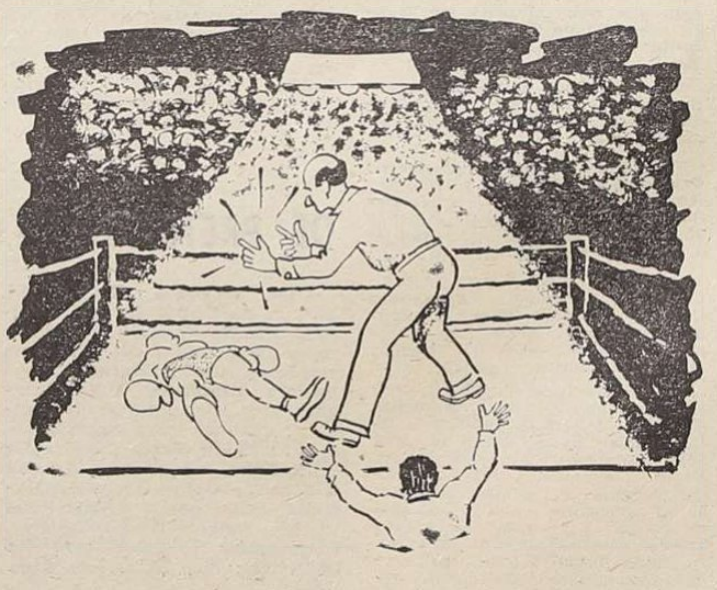

...26... 27... 28...

Desen de C. GEORGESCU

● BREVIAR ●

● Unul dintre cei mai apreciați comisari de concurs ai Uniunii Cicliste Internaționale este proiectantul (I.P.I.U.) **Octavian Amza**. Fost ciclist de performanță — a alergat într-o echipă cu Marin Niculescu — O. Amza este astăzi prezent la majoritatea competițiilor de amploare (inclusiv la cursele rezervate ciclistilor profesioniști), fiind recunoscut ca un arbitru foarte sever.

● Știați că singurul arbitru de polo din lume, care a condus consecutiv o finală a unui turneu olimpic (1972) și o finală a C.M. (1973), este românul **Cornel Mărculescu** ? Numai în 1975, reputatul nostru arbitru a oficiat în cadrul turneelor de la Jocurile Asiatice și Jocurile Panamericane, la „Trofeul Jadran" și finala „Cupei campionilor europeni". Se spune că, pe marginea bazinului, Cornel Mărculescu „n-are mamă, n-are tată" !

● Alți cavaleri ai fluierului care și-au creat un frumos renume peste hotare : inginerul **Constantin Chiriac** — la box, inginerul **Costin Mușat** — la volei (finala campionatului mondial masculin din 1970), prof. **George Chiraleu** — la baschet (mai multe finale ale unor competiții continentale), sau **Valentin Bati** — la lupte.

● Pe adresa F.R. Handbal sosesc adesea aprecieri măgulitoare privind activitatea celor 12 arbitri cu ecusonul I.H.F. Cuplul **Vasile Sidea — Pandele Cîrligeanu**, nelipsit de la ultimele ediții ale C.M., a cules numeroase aprecieri.